

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU
OPIEKI NAD ZABYTKAMI
DLA POWIATU MIŃSKIEGO
NA LATA 2014-2018**

**ZA OKRES
od 26 CZERWCA 2014 R.
do 25 CZERWCA 2018 R.**

Opracowanie:
Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim
Wydział Oświaty i Promocji
05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Kościuszki 3
tel.: 25/ 759-87-08; e-mail: promocja@powiatminski.pl

Sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami dla powiatu mińskiego na lata 2014-2018
przyjętego uchwałą Nr XXVIII/321/14 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 25 czerwca 2014 r.
za okres od 26 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2018 r.

I. Wstęp

"Program opieki nad zabytkami dla powiatu mińskiego na lata 2014 - 2018", został przyjęty w dniu 25 czerwca 2014 r. na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Określił on kierunki działań i zadania do realizacji w zakresie opieki nad zabytkami na terenie powiatu mińskiego w latach 2014-2018. Zgodnie z art. 87 pkt 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami sprawozdanie z realizacji programu składane jest co 2 lata.

Priorytetowym celem Programu opieki nad zabytkami w powiecie mińskim jest utrwalanie dziedzictwa kulturowego w celu budowania tożsamości regionalnej, rozwoju gospodarczego oraz promocji turystycznej powiatu mińskiego.

Działania podejmowane w ramach wymienionych celów służą zarówno bezpośredniej poprawie materialnego stanu zabytków, położonych na terenie powiatu mińskiego (prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane w obiektach będących własnością powiatu lub przyznawanie dotacji na takie prace w obiektach, które nie są własnością powiatu), jak również pośredniemu wzmocnieniu potencjału obiektów zabytkowych (np. konkursy i wydawnictwa stymulujące ruch turystyczny lub popularyzujące wiedzę o wartości kulturowej danego obiektu).

II. Realizacja zadań zawartych w „Programie...”

W okresie od 26 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2018 r. w ramach celów i zadań wymienionych w programie zrealizowano następujące działania:

1. Zachowanie materialnej spuścizny historycznej powiatu

- 1) działania na rzecz zabezpieczenia stanu zabytków, których właścicielem jest Powiat Miński oraz podejmowanie działań w celu pozyskiwania środków zewnętrznych na remonty i rewaloryzację tych obiektów

TABELA NR 1. Wydatki na remonty i rewaloryzację obiektów wpisanych do rejestru zabytków, będących własnością Powiatu Mińskiego

Nazwa obiektu	Wysokość środków wydatkowanych na remonty i rewaloryzację obiektów w latach 2014-2018	
	w tym ze źródeł zewnętrznych	
Zabytkowy pałacyk w Domu Pomocy Społecznej w Kątach	118.670,19 zł	2 500,00 (Fundusz Prewencyjny PZU)
Zabytkowy budynek dawnego szpitala z 1809 roku w Domu Pomocy Społecznej św. Józefa w Mieni	492.905,45 zł.	-

Sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami dla powiatu mińskiego na lata 2014-2018
przyjętego uchwałą Nr XXVIII/321/14 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 25 czerwca 2014 r.
za okres od 26 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2018 r.

W czerwcu 2015 roku dobiegło końca postępowanie sądowe, związane ze zwrotem przez Powiat Miński zabytkowego pałacu z 1910 roku w Janowie, wszczęte na wniosek właściciela – spadkobiercy rodziny Ceglińskich. Obiekt został ostatecznie przekazany właścicielowi we wrześniu 2015 roku.

2) umieszczanie na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków znaków informujących o tym, że zabytek podlega ochronie

Przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami stanowią, że Starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie. Przepisy nie zobowiązują właściciela zabytku do umieszczenia tego znaku na obiekcie. W 2018 r. opracowana została karta usług ułatwiająca zainteresowanym właścicielom pozyskanie znaku. W okresie obowiązywania programu prowadzona była 1 sprawa związana z oznakowaniem.

3) udzielanie wsparcia finansowego właścicielom zabytków na podstawie uchwały Rady Powiatu Mińskiego w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

Dotacje przyznawane są na podstawie „Zasad udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Powiatu Mińskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków”, stanowiących załącznik nr 1 do uchwały Nr XIII/150/12 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 23 maja 2012 roku ze zm. (Dz.Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 7595).

TABELA NR 2. Wykaz dotacji przyznanych i rozliczonych w latach 2014-2017:

Nazwa obiektu Numer i data wpisu do rejestru zabytków	Numer i data uchwały Rady Powiatu w sprawie udzielenia dotacji	Koszt całkowity prac	Kwota dotacji	Zakres prac
Kościół Parafii Rzymsko- katolickiej pw. św. Stanisława Kostki w Okuniewie A-1070/148 z dnia 08.12.1958 r.	uchwała Nr XXVI/316/14 z dnia 23.04 2014 r.	20.000,00 zł	20.000,00 zł	Renowacja zabytkowego obrazu olejnego św. Trójca z 1691 r.
Kościół Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzciela w Stanisławowie A-22/127 z dnia 06.06. 1958 r.	uchwała Nr XXVI/316/14 z dnia 23.04 2014 r.	90.000,00 zł	20.000,00 zł	osuszenie fundamentów wraz z wykonaniem izolacji przy budynku plebanii

Sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami dla powiatu mińskiego na lata 2014-2018
przyjętego uchwałą Nr XXVIII/321/14 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 25 czerwca 2014 r.
za okres od 26 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2018 r.

Kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Mińsku Mazowieckim A-23/128 z dnia 09.06.1958 r.	Uchwała Nr XXVIII/328/14 25.06.2014 r.	492.557,87 zł	40.000,00 zł	remont zewnętrznych tynków kościoła
Rzeźba w zespole sakralnym Parafii Rzymsko – katolickiej św. Marcina i Mikołaja w Kuflewie B- 144/2015 z dnia 25.02.2015	Uchwała Nr VI/49/15 z dnia 22.04.2015 r.	49.370,62 zł	10.000,00 zł	Konserwacja rzeźby św. Jana Nepomucena (postument)
Kościół Parafii Rzymsko -katolickiej pw. św. Stanisława Kostki w Okuniewie A-1070/148 z dnia 08.12.1958 r.	Uchwała Nr VII/73/15 z dnia 25.06.2015 r.	25.057,19 zł	14.750,00 zł	Remont schodów wewnętrznych w zabytkowym budynku kościoła
Kościół parafialny św. Apostołów Piotra i Pawła w Dębem Wielkim B-144 z dnia 12.10.2007	Uchwała Nr XIV/168/16 z dnia 27.04.2016 r.	49.930,24 zł	20.000,00 zł	Konserwacja organów
Kościół Parafii Rzymsko- katolickiej pw. św. Stanisława Kostki w Okuniewie A-1070/148 z dnia 08.12.1958 r.	Uchwała Nr XIV/168/16 z dnia 27.04.2016 r.	55.900,00 zł	20.000,00 zł	Konserwacja dwóch barokowych ołtarzy bocznych
Kościół Starokatolickiego Mariawitów w Cegłowie A-304 z dnia 29.12.1983 r.	Uchwała Nr XIV/168/16 z dnia 27.04.2016 r.	103.285,42	20.000,00	remont hełmu wieży kościoła
Kościół Rzymskokatolicki w Kiczkach - obraz Nawiedzenie Najświętszej Marii Panny pod nr B-33	Uchwała nr XX/251/17 z dnia 29.03.2017	22 000,00 zł	20.000,00	Konserwacja obrazu Najświętszej Marii Panny

Sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami dla powiatu mińskiego na lata 2014-2018
przyjętego uchwałą Nr XXVIII/321/14 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 25 czerwca 2014 r.
za okres od 26 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2018 r.

Kościół Parafii Rzymsko- katolickiej pw. św. Stanisława Kostki w Okuniewie A-1070/148 z dnia 08.12.1958 r. Ottarz główny	Uchwała nr XX/251/17 z dnia 29.03.2017	56.400,00	10.000,00 zł	Konserwacja ołtarza głównego
--	---	-----------	--------------	------------------------------

2. Określanie i utrwalanie zasobów dziedzictwa kulturowego w świadomości mieszkańców

1) **ustanawianie społecznych opiekunów zabytków:**

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wniosek o powołanie społecznego opiekuna zabytków, wraz z uzasadnieniem, składa wojewódzki konserwator zabytków do starosty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata. W okresie objętym sprawozdawczością nie wpłynął żaden wniosek o ustanowienie społecznego opiekuna zabytków.

2) **publikacja materiałów popularyzujących ochronę zabytków, organizacja konkursów, wystaw, prezentacji promujących dziedzictwo kulturowe powiatu mińskiego:**

W okresie objętym sprawozdawczością opracowano i wydano pakiet materiałów promujących obiekty zabytkowe w powiecie mińskim. Pakiet składa się z katalogu obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych – zbioru A pt. „Materialne dziedzictwo kulturowe powiatu mińskiego” (wg stanu na dzień 15.12.2017 r.) oraz cyklu 14 „fiszek” poświęconych obiektom z terenu powiatu w poszczególnych gminach, z uwzględnieniem zarówno obiektów rejestrowych, jak i tych wpisanych do ewidencji gminnych wraz z orientacyjnymi mapkami ich lokalizacji.

Promocja zabytków uwzględniana jest jako temat w wydawanych przez powiat miński materiałach promocyjnych poświęconych turystyce, w okresie objętym sprawozdawczością były to:

- ulotka „Powiat Miński. Właściwy kierunek” – promocja obiektów zabytkowych związanych z propozycjami szlaków turystycznych łączących się ze szlakiem Wielki Gościniec Litewski,
- ulotka „Śladami Konstantego Laszczki” – promocja obiektów zabytkowych związanych z biografią artysty – rzeźbiarza z terenu powiatu mińskiego.

Od 2012 roku na stronie internetowej Powiatu Mińskiego dostępna jest elektroniczna baza obiektów wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną na podstawie ewidencji gminnych, a także bogata baza materiałów multimedialnych: teksty, zdjęcia, filmy, panoramy 360 stopni czyli tzw. wirtualne spacerory oraz wizualizacje 3D obiektów. Materiały dostępne są pod adresami: www.zwiedzanie.powiatminski.pl oraz www.wizualizacja.powiatminski.pl.

Sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami dla powiatu mińskiego na lata 2014-2018
przyjętego uchwałą Nr XXVIII/321/14 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 25 czerwca 2014 r.
za okres od 26 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2018 r.

W ramach otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych dofinansowano następujące publikacje:

- folder i pocztówki okolicznościowe z okazji obchodów 500-lecia Parafii Kuflew w 2015 r.
- publikacja "Hej, koledzy, czas przemija... 150 lat historii Siennickiej Szkoły" w 2016 r.
- album promujący dorobek kulturalny i historię powiatu mińskiego pt. „Uroki powiatu mińskiego” w 2017 r.,
- opracowanie materiałów archiwalnych w 2017 r. oraz w 2018 r. wydanie płyty z działalności muzycznej Stanisława Ptasńskiego z Wielgolasu (twórca ludowy).
- wydanie płyty zespołów ludowych z terenu powiatu mińskiego pt. „...Muzyka piękną zawsze pozostaje” w 2017 r.

3) organizacja konkursów, wystaw i prezentacji, np. otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Działania w tym zakresie obejmowały zarówno propagowanie dziedzictwa materialnego, jak i niematerialnego (obrzędy, zwyczaje itp.):

- organizacja Konkursu Ekologicznego „Piękno ekologicznych krajobrazów Powiatu Mińskiego” w 2014 r.
- dofinansowanie Festiwalu Chleba w 2016 oraz Mivena Etno - Kabaret w 2016 r.
- dofinansowanie cyklu "Miasteczka Dwóch Kultur - Dni Kultury Żydowskiej w Kałuszynie" w 2014, 2015, 2016, 2017 i 2018 r,
- dofinansowanie Integracyjnego Konkursu Plastycznego i Gawędy "Ziemia Mińska pędzłem, słowem i światłem malowana" w 2014, 2015, 2016, 2017 i 2018 r.
- dofinansowanie inscenizacji historycznej Mińsk 1920 w 2014 r.
- koncert muzyki ludowej towarzyszący wydaniu płyty „...Muzyka piękną zawsze pozostaje” w 2017 r.
- projekt „Adwent na Gościńcu”, poświęcony m.in. instrumentom ludowym w 2018 r.
- konkurs fotograficzny „Magiczne miejsca Ziemi Mińskiej w magicznym wymiarze fotografii” w 2017 r.

4) Uwzględnienie problematyki ochrony i popularyzacji zabytków podczas kolejnych edycji Powiatowego Forum Kultury

W 2015 roku Powiatowemu Forum Kultury towarzyszył, trwający od kwietnia do września, konkurs, którego przedmiotem było wykonanie fotografii ukazujących m.in. zabytki oraz inne cenne kulturowo lub turystycznie miejsca na terenie powiatu mińskiego. Plonem konkursu jest katalog prac uczestników pt. „Dziedzictwo kulturowe powiatu w oczach mieszkańców”, przygotowany na Forum w 2017 r.

Sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami dla powiatu mińskiego na lata 2014-2018
przyjętego uchwałą Nr XXVIII/321/14 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 25 czerwca 2014 r.
za okres od 26 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2018 r.

3. Promocja dziedzictwa kulturowego Powiatu Mińskiego

1) Udział Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim oraz podległych mu jednostek w targach i wystawach zewnętrznych, dystrybucja publikacji na temat dziedzictwa kulturowego

Dystrybucja materiałów promocyjnych, których zakres treści związany był z promowaniem zabytków i dziedzictwa kulturowego Powiatu m.in. podczas corocznych Dni Powiatu Mińskiego, Festynu "Sójka Mazowiecka", a także podczas Pikniku Lotniczego w Janowie. Stoiska były odwiedzane średnio przez kilka tysięcy osób. Materiały udostępniane są także podczas wydarzeń krajowych i międzynarodowych, w których uczestniczą powiatowe jednostki organizacyjne (głównie szkoły) oraz organizacje pozarządowe z terenu powiatu, np. Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Mińskiej, Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej.

4. Podejmowanie współpracy z właścicielami zabytków

1) Promocja akcji znakowania zabytków

Informacje o możliwościach pozyskania znaku informującego, że zabytek podlega ochronie dostępne są na bieżąco w postaci aktualnej karty usług na stronie internetowej powiatu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

2) Kampanie edukacyjne, dystrybucja informacji i aktualności dotyczących ochrony zabytków za pomocą odpowiedniego działu na stronie internetowej Powiatu Mińskiego

Na stronie powiatu mińskiego w zakładce „kultura” funkcjonuje dział „Ochrona zabytków” w którym dostępny jest aktualny program opieki nad zabytkami, informacje o zasadach przyznawania dotacji wraz formularzem wniosku o przyznanie dotacji, link do listy zabytków na stronie Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, jak również do dwóch, wymienionych w pkt 2 sprawozdania internetowych baz materiałów multimedialnych dotyczących obiektów z terenu naszego powiatu.

Prowadzona jest również dystrybucja informacji o konkursach zewnętrznych np.:

- konkursie fotograficznym Samorządu Województwa Mazowieckiego „Zabytek na pierwszym planie”, objętym honorowym patronatem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- konkursie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora zabytków pt. "Zabytek zadbany".

III. Zakończenie

Rejestr zabytków jest zbiorem otwartym i podlega nieustannym zmianom. W okresie obowiązywania programu do rejestru A (zabytków nieruchomych) wpisano 10 obiektów (stacja PKP Dębe Wielkie, kościół mariawicki w Długiej Kościelnej, kościół mariawicki w Wiśniewie, kaplica mariawicka w Kamionce, gorzelnia w Janowie, kościół rzymskokatolicki w Ignacowie, organistówka w Kuflewie, cegielnia w Grzebowilku, dawny dworzec kolejowy w Sulejówku oraz willa Dewajtis – obecny Urząd Miasta w Sulejówku). W okresie objętym programem Mazowiecki Konserwator Zabytków wpisał i skreślił z rejestru budynek apteki w Latowiczu.

WICESTAROSTA

Krzysztof Płochocki